

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.—Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITIEWSKI

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim.—Ogłoszenia przyjmują się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4-6 p. p. w Biurze ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 55, telefon Nr. 886. Po godz. 6-ej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia w drukarni Józefa Zawadzkiego Suworowska Nr. 8.

WYDAWNIOTWA ROK IX.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświątecznych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 5-to Jerski № 28.
Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 98.
Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.
Redaktorzy przyjmują od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petitowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub.
Ogłoszenia na 1-ej stronie za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop.
Ogłoszenia na 1 str. o pożycz. państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb.
Reklamy za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop.
Nekrologi za wiersz pet. lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po tekście 30 k.
Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
Ogłoszenia zwyczajne za wiersz petitowy lub jego miejsce 20 kop.
Drobn. ogłoszenia za każdy wiersz 4 kopy, najmniejsze 40 kop.
Ogłoszenia w niedzielnym numerze o 25 proc. drożej.
Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznia	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8 —	4 —	3 —	— 70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10 —	5 —	2,50	— 84
ZAGRANICĄ	16 —	8 —	4 —	1,50

Numer pojedynczy 5 kop.
Zmiana adresu 20 kop. Za odesłanie do domu 10 kop. miesięcznie.
Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
Rękopisów — nie zastrzeżonych od swrotu — nie przechoiwuje.

Przypominamy Sz. Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę na kwartał II^{gi} r. b.

Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników
Biblioteka pamiętników

ma na celu obrazowanie życia polskiego i litewskiego w przeszłości, opowiedziane go przez świadków naucejnych.
obejmuje obszar całej dawnej Rzeczypospolitej Polskiej.
każdy pamiętnik opracowany będzie przez jednego z najwybitniejszych historyków i uczonych naszych i opatrzoney treścią przedmową.
jako wydawnictwo periodyczne wychodzi raz na miesiąc w formacie książkowym, objętości 200—250 str. druku z licznymi portretami i ilustracjami.
WARUNKI PRZEDPŁATY:
w Wilnie roczn. rb. — półr. — kwart. —
za prz. poczt. „ 6 „ 4 „ 2 „
za granicą „ 10 „ 5 „ 2,50
dla prenumeratorki „Kurjera Litewskiego”:
w Wilnie roczn. rb. 6, półr. 3, kwart. 1,50
za prz. poczt. „ 7 „ 3,50 „ 1,75

Adres Redakcji i Administracji „Biblioteki pamiętników”
Wilno, prospekt 5-to Jerski № 28.

Szczególony prospekt na żądanie bezpłatnie.

Sala Koncertowa Ogrodu Botanicznego dyr. I. SZUMANA. Telefon № 361.

TEATR FAMILIJNY VARIETE.

Dzisiaj

Restauracja otwarta od godz. 9-ej wiecz.

W poniedziałek 25 marca Nowe Występy.

ЛЮТЕРМА / Zastwierdzony znak towarowy
LUTERMA / odróżnia
Fornirowane pudełka tekturowe
Ak. T-wa A. M. LUTER
od wszystkich falsyfikatów. Wskutek tego żądacie tylko PUDELEK / ЛЮТЕРМА / LUTERMA

Stanisław Muehliński

Inżynier komunikacji, rzeczywisty radca stanu,
po długiej i ciężkiej chorobie zasnął w Bogu dnia 7 marca
1913 r. w Petersburgu.

Pochowany tamże na cmentarzu Wyborskim.

Polityka antypolska Prus.

W prasie niemieckiej nie brakło nigdy, zwłaszcza zaś nie brak obecnie głosów, bardzo krytycznie oceniających politykę rządu pruskiego wobec polaków. Świeżo zwrócono powszechną uwagę na artykuł wybitnego publicysty Jerzego Bernharda w tygodniku „Plutus”. Autor właściwie poddaje ocenie zachowanie się Niemiec w ciągu obecnego kryzysu na Bałkanach. Według jego rewelacji, w samych jego początkach, gdy Rosja była całkiem do wojny nieprzygotowana, Austria projektowała wystąpić czynnie przeciwko Serbii i przeto zapowiedziała wojnę. Następnie zamierzała przeciągnąć Bułgarię na stronę trójprzymierza przez ofiarowanie jej Konstantynopola, co na długo poróżniłoby ją z Rosją. Ale w październiku i listopadzie dyplomacja niemiecka domagała się wciąż w Wiedniu i Bukareszcie „zimnej krwi”. I oto doczekała się tego, że obecnie Austria zawiadania Niemcy, iż na wypadek przyszłej wojny co najmniej połowę swej armii będzie musiała trzymać nad dolnym biegiem Dunaju. To właśnie, gdy utrzymuje Bernhard, zmusiło Niemcy do przedsięwzięcia nowych forsownych zbrojeń.

ich zastosowanie wywłaszczenia, przez co rozgorzycza się słowian antystrackich i to w chwili, kiedy „bardzo wysoko postawiona osobistość” (to jest Wilhelm II) powiada: „Wiem, że nadchodzi czas obrachunku pomiędzy Słowiańszczyzną a światem germańskim”. W takiej chwili, powiada autor, należy potępić politykę, która wszystkich słowian południowych jednoczy w jedną zwartą masę i nie przedsiębiera żadnego kroku politycznego, który „prowadzi do tego, że nieprzyjaźni między polakami i rosjanami musi się automatycznie zmniejszać”.

Przed dwoma tygodniami znowu znany polityk niemiecki H. v. Gerlach, zamieścił w berlińskiej „Die Welt am Montag” ciekawy artykuł, pt. „Der andere Weg”. Punktem wyjścia jest tu święcena obecnie setna rocznica wyzwolenia Prus. Autor zastanawia się nad tem, jak Napoleon musiał w narodach budzić miłość, a nawet entuzjazm i dla przykładu przyciąga traktowanie przez niego polaków, którzy upatrywali w nim gwiazdę swej przyszłości. Napoleon, zdaniem autora, robił, co mógł, by wiarę tę podtrzymać i oto w kampanji 1806/7 duże stado wyciągnął korzyści. Sytuacja jego stała się trudna, gdy Aleksander I pośpieszył z pomocą Prusom, ale powstanie polskie na tyłach armii rosyjskiej i pruskiej odjęło mu wielką część kłopotów.
Napoleon wywdziął się polakom przez stworzenie Księstwa Warszawskiego. Przymierze z Aleksandrem nie pozwoliło mu na odbudowanie Polski i to było może, zdaniem autora, jedynym błędem ówczesnej polityki Napoleona. Bądź co bądź nadał on Księstwu konstytucję, wprowadził pożądane reformy społeczne, rozszerzył w r. 1809 jego granice i pozyskał bezgraniczną wdzięczność polaków, którzy mu pozostali wierni do grobu, kiedy inni sprzymierzeńcy go opuścili.

JAN BUŁHAK
fotograf.
Portowa 4 m. 5, od 12 do 3-ej prócz dni świątecznych. 77.8

Salon Mód „WANDA”
ulica Wielka № 20.
Wielki wybór kapeluszy damskich, płó 1 kwiatów. Ostatnie nowości 15990

kom przez stworzenie Księstwa Warszawskiego. Przymierze z Aleksandrem nie pozwoliło mu na odbudowanie Polski i to było może, zdaniem autora, jedynym błędem ówczesnej polityki Napoleona. Bądź co bądź nadał on Księstwu konstytucję, wprowadził pożądane reformy społeczne, rozszerzył w r. 1809 jego granice i pozyskał bezgraniczną wdzięczność polaków, którzy mu pozostali wierni do grobu, kiedy inni sprzymierzeńcy go opuścili.

W dalszym ciągu v. Gerlach przypomina cytowane wyżej słowa Wilhelma II. Istotnie wojna między Niemcami a Rosją — powiada autor — jest możliwa i Niemcy mogłyby wyzyskać tę przepaść, jaka istnieje między polakami a rosjanami, mogłyby wzbudzić ten entuzjazm, jaki ogarnął polaków w latach 1807, 1812, 1830 i 1863. Czy jednak Niemcy zabiegają o wyzyskanie tej możliwości, zapytuje autor i pisze:

„Kto wojnę pomiędzy Niemcami a Rosją uważa za niemięknioną, ten powinien uczynić wszystko, by sobie polaków upewnić jako sprzymierzeńców. Polska przyczyna Niemcom równa się dla nas (Niemców) co najmniej wojsku 200,000 ludzi. Przy wybuchu wojny manifest, obiecujący polakom w Prusach home-rule, a polakom w Rosji autonomię, wzorem traktatu wiedeńskiego z r. 1815 — a rosjanie zobaczyliby, jak im się powiedzie. Ale takiego manifestu nie można zaimprovizować. Jeżeli on ma znaleźć wiare, powinno się już przedtem antypolską politykę hakatystyczną zamienić na napoleońską politykę pojednania i poloności. „Si vis bellum para pacem”. Kto polaków w wojnie chce mieć po swej stronie, ten musi w czasie pokoju uwzględnić ich uzasadnione pretensje równouprawnienia. My zaś czynimy wszystko, by tylko namiętności narodowe polaków wzburyć przeciw sobie aż do najwyższego stopnia”.

swego starego wroga, Irlandji, na cennego przyjaciela.

Zaznamiając czytelników z głosami Bernharda i v. Gerlacha, jako rzeczą ciekawą, chcieliśmy ostrzedz przed możliwym złudzeniem. Nie trzeba ani na chwilę przypuszczać, że w polityce pruskiej, przynajmniej w ciągu całego szeregu lat, zajęć mogą zmiany w kierunku przez tych pisarzy wskazywanym. Rząd pruski kroczy z nieubłaganą konsekwencją po raz wytkniętej drodze. Wywłaszczenie stało się już faktem dokonany i to w taki sposób, że właściciele mamy do czynienia z konfiskatą. Oszacowano majątki tak dalece nisko, że wywłaszczeni nie dostaną nawet sum, które sami na kupno wydadli. Hakatyści zaś prowadzą wyteżoną agitację, a by rząd do dalszych wywłaszczeń naklonić i mają wszelkie szanse dopięcia swego celu.

Nie potrzebujemy przypominać, że świeżo uchwalono nowe zwiększenie sum, na kolonizację niemiecką przeznaczonych. I na innych polach ucisk nie ustaje, lecz przeciwnie się wzmacnia. Regencja poznańska w systematycznym dążeniu do zupełnego wyrugowania języka polskiego ze szkoły, zamierza posunąć się o krok dalej i wprowadzić niemiecki wykład religii od drugiego roku nauki w szkole ludowej. Jednocześnie czytamy codziennie niemal o nędro-maitycznych sztykach, w których administracja pruska składa wciąż nowe dowody, że nie kępuje się już nie tylko żadnym prawem moralnym, ale i ustawami. Niedawnym tego dowodem był zakaz odbycia w Poznaniu walnego zgromadzenia tak poważnej i politycznie nieskazitelną instytucji, jak Towarzystwo gospodarskie. Policja wbrew wyraźnemu brzmieniu prawa, uznała takie zgromadzenie za „publiczne” i wobec tego nakazała obrady w języku niemieckim, gdyż w Poznaniu polacy nie stanowią 60 proc. mieszkańców, lecz zaledwie 59,5 proc!

I wszystko to czyni się przy gorącej aprobacie znacznej a wpływowej części społeczeństwa niemieckiego. Część pozostała nie godzi się wprawdzie ze środkami, przez rząd używanymi, lecz raczej dlatego, że uważa je za nieskuteczne, bo co do celu, którym jest zmniejszenie ziem polskich, niemcy są na ogół coraz bardziej jednomyślni.

J. Hl.

Interpelacja o szkolnictwo polskie.

Koło Polskie wniosło, jak informowaliśmy, nadzwyczajne i szczególony opracowany interpelację do prezesa Rady ministrów i ministra oświaty.

Część rezolucyjna interpelacji, poprzedzonej przeszło 20 stronicami memoriału brzmi tak:

„Czy wiadomo jest prezesowi Rady ministrów i min. oświaty, że:

1) Najwyżej zastwierdzona w d. 24 maja 1908 r. decyzja Rady ministrów o warunkach niedozwolonych przy mianowaniu nauczycieli języka rosyjskiego i cerkiewno-słowiańskiego, historii i geografji w zakładach naukowych warszawskiego okr. nauk. (Zbiór Praw i Rozporz. 1908 roku art. 1098) została powzięta niezgodnie z prawem i czy będą i jakie przedsięwzięte środki dla kasa-ji tego postanowienia?

Czy wiadomem im jest, a specjalnie ministrowi oświaty, że organy władzy szkolnej systematycznie utrudniają powstawanie, istnienie i prawidłowy rozwój w Królestwie Polskiem szkół prywatnych z językiem wykładowym polskim; bez żadnej ku temu prawnej zasady; odmawiając pozwolenia w wielu wypadkach na otwarcie zakładów naukowych, a istniejące gnbiąc nieprawnymi żądaniami i rozporządzeniami i czy będą i jakie środki przedsięwzięte dla usunięcia takiego nielegalnego stosunku?

3) Czy znane są im poszczególne przypadki nielegalnego postępowania organów władzy szkolnej, wymienione w punktach 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14 niniejszej deklaracji i jakie środki będą przedsięwzięte dla

usunięcia nielegalnych żądań i rozporządzeń?”

Poszczególne punkty deklaracji, na które się powołują interpelujący są następujące:

P. 4-y mówi o usunięciu wszystkich polaków od wykładowania języka rosyjskiego, historii i geografji w szkołach prywatnych, podczas gdy nawet nieprawna opinia Rady ministrów tego nie miała na celu.

Punkt 6 mówi o niezgodnym z prawem wtrącaniu się policji do spraw wewnętrznych szkół „dla sprawdzania, czy rozporządzenia władzy szkolnej są wykonywane”.

Punkt 10 mówi o bezprawnym cyrkularzu, z d. 10 czerwca 1910 r., którym polecono szkołom prywatnym w Królestwie Polskiem, aby swój rozkład zajęć (ilość godzin wykładu języka rosyjskiego i t. p.) ściśle stosowały do takichże rozkładów rządowych.

Punkt 11 wskazuje na nielegalny cyrkularz, żądający, aby spisy uczniów i dzienniki klasowe szkół prywatnych prowadzone były w języku rosyjskim, punkt 12 — o żądaniu, aby nawet uczniowie swoje dzienniki do zapisywania lekcji prowadzili po rosyjsku, punkt 13 — o żądaniu, aby świadectwa szkolne były pisane w języku rosyjskim i punkt 14 wreszcie o usunięciu nauczycieli szkół ludowych w Królestwie Polskiem od udziału w kasie emerytalnej”.

Sytuacja międzynarodowa.

Zbliżenie austro-bułgarskie.

W „Daners Armece Zitg” wydrukowany został artykuł, w którym autor propaguje myśl zbliżenia austro-bułgarskiego. W razie tego zbliżenia Austria zagwarantowała by Bułgarii posiadanie całej Tracji i Macedonii, nie wyłączając Salonik i zobowiązały się usunąć z tych miejscowości greków i serbów. Wogóle zbliżenie takie odbyłoby się kosztem serbów. Zamiat wyzrczenia się skromnego kawałka ziemi bułgarskiej przez Rumunję, państwo to poślubiłoby przy pomocy Austrii północno-zachodnią część Serbji. Reszta Serbji przypadłaby Bułgarii i Austrii. Albania przeszłaby pod władanie Austrii, która wówczas wsparta o Niemcy, Bułgarię i Rumunję mogłaby nie oglądać się na pretensje Włoch. W związku z tem pozostaje artykuł korespondenta sofijskiego „Rusa Słowa”, który zwraca uwagę, że w Bułgarii coraz bardziej powstaje prąd antyrosyjski i niechęć wyraża do Rosji. Rosja obawia się przewagi Bułgarii nad Serbji i coraz wyraźniej w zatar-gach wewnętrznych pomiędzy tymi państwami daje do zrozumienia, że sympatje jej są po stronie serbskiej. Takie usposobienie Bułgarii wpływa oczywiście najlepiej na utworzenie podstawy do zbliżenia się Bułgarii do Austrii.

Przeciw hr. Berchtoldowi.

W Wiedniu budzi się coraz większe niezadowolenie z polityki hr. Berchtolda, któremu zarzaczają, że nie dorósł zupełnie do sytuacji i wprost osłabia stanowisko Austrii. Do reszty rozgorczyło opinie chwycenie stanowiska rządu w zatar-gu z Czarnogórzem.

Utrzymują przytem w kołach dyplomacji wiedeńskiej, że Berchtold pozabawiony jest wszelkiej samodzielnosci i w ciągu całego przesilenia był chorągiewką na dachu, obracając się według podszepów najrozmaitszych suflerów. Cigle pytał się swych „szefów sekcyjnych” o zdanie i zmieniał opinie dwa razy na tydzień. „Reichspost” dowodzi, że niepowodzenia polityki austriackiej winien jest głównie niejaki Juliusz Seilassy de Seilas, były pierwszy rada ambasady austriackiej, a obecnie szef sekcji ad personam, który zorientował się szybko w słabości i miękkości hr. Berchtolda i w końcu owdładł zupełnie jego wola.

Jak ongi minister spraw zagranicznych, hr. Mensdorf, był igraszka w rękę Esterhazy'ego i stał się sprawką r. 1866. Tak obecnie hr. Berchtold jest narzędziem Seilassy'ego i zawinił kapitulację Austrii

w r. 1913. Bo Seilassy już podczas swego pobytu w Petersburgu okazywał niechęć wobec rządu rosyjskiego i skłaniał się do podporządkowania interesów austriacko-węgierskich wpływom rosyjskim. Dyplomata ten, zdobywszy wpływ przemożny na hr. Berchtolda, stał się szczególnie niebezpieczny dla Austrii.

I teraz dopiero okazuje się, o ile przeczniejszej i pożyteczniejszej dla państwa były rady Kalmoky'ego, Goluchowskiego i Aehrenthala, którzy — jak pisze „Reichspost” — także prowadzić musieli trudną grę polityczną z rządem rosyjskim, ale nie osłabiali nigdy stanowiska monarchji habsburskiej.

Podział Azji Mniejszej.

W tyg. „Oesterreichische Rundschau” zamieścił general armji austriacko-węgierskiej, Otton Gerster, artykuł, w którym wykazuje, że polityka rosyjska „nigdy nie spoczwała”. Między innymi od pewnego czasu rozpoczęła ona drobniogową pracę w Azji Mniejszej w sprawie armeńskiej. Kwestja ta, zdaniem generała austriackiego, będzie podstawą planów rosyjskich w chwili, gdy proces rozkładu Turcji zacznie się zbliżać ku końcowi ruinie na ziemi azjatyckiej. Po znanym traktacie angielsko-rosyjskim, oddającym Persję północną pod protektorat Rosji, odbywa się tam obecnie cicha i odrywała robota. Niedawno pewien rosjanin wydzierżawił prawo żeglugi na jeziorze Urnija. Strategiczne znaczenie tego faktu stanie się zrozumiałe, gdy się doda, że Rosja otrzymała następnie koncesję na budowę kolei z Dżulfy (Isphan) do Tabryzu, z odgałęzieniem do jeziora Urnija, tudzież drugą koncesję na budowę kolei z Tabryzu do Kazwinu, leżącego w odległości 150 kilometrów od Teheranu.

Ale to wszystko nie wystarczy Rosji, gdyż za pomocą tych środków nie dostanie się ona do morza. Nie dostanie się do zatoki Perskiej, chyba, że podejmie wojnę z Anglią na śmierć i życie. Nie dostanie się także do morza Śródziemnego, co byłoby niemniej upragnione. Potrzeba jej do tego 800 kilometrów kolei, ale miała to przeszkoda dla państwa, które na daleki wschód zbudowało koleje, mającą 10 tysięcy kilometrów długości! Spelniloby się wtedy marzenie Rosji dotarcia do tego punktu morza Śródziemnego, którego znaczenie ocenil już Aleksander Wielki — to znaczy do portu Aleksandrety, po turecku Iskenderon. Jest to stacja kolei bagdadzkiej i leży naprzeciw Cypru. Ale te wyraży: „Kolej bagdadzka” wywołują wizje polityczne. O posiadanie portu Aleksandrety rozprawlały się krwawa wojna pomiędzy Wisią a Odrą. Niemcy uważają port ów za przynależny do sfery ich interesów i już teraz nazywają go „Klein-Hamburg”.

Podział Azji Mniejszej w zasadzie, w teorii już jest dokonany, a Turcja, chcąc ratować Adryanopol, nie myśli o tem, że o azjatyckiej stronie Bosforu usuną jej się niemia z pod stóp. Grecy, którzy w Europie nie pociągali się jeszcze z Turcją, przypominają sobie, że na zachodnim wybrzeżu Azji Mniejszej mają licznych współrodaków. Ponieważ Francja oddawa reklamuje dla siebie Syryę, więc jedynie na południowym wybrzeżu Azji Mniejszej pomiędzy Aleksandretą a zatoką Adalją znajduje się jeszcze miejsce dla tych, którzy później przyszli.

Rosja pracuje cierpliwie, nie będzie ona bila głową o mur, z jednej strony niemieckiej, z drugiej angielskiej. Ale jednocześnie nie zapomni o pewności, że „uwalniają powoli Armenię z pod jarzma tureckiego”, zapanuje w zupełności nad morzem Czarnem i dostać się może do wymarzonego celu, do Dardanelów i Bosforu.

Czego się dowiedział Paderewski od sir Grey'a?

Paderewski utrzymuje stosunek dość zażyłej znajomości z sir Grey'em, angielskim ministrem spraw zewnętrznych. Projektując szereg koncertów na marzec i kwiecień, lękał się, iżby wypadki polityczne nie pokrzyżowały zamierzonego tournée koncertowego. Jakoś

SIEWNIKI RZĘDOWE SACKA

radliczkowe i talerzowe, znakomite, świeżo ulepszone maszyny. Uznanie za najtrwalsze, najdokładniejsze w robocie i najłatwiejsze w użyciu.

Kultywatory sprężynowe „Ślżzak”. Brony sprężynowe Wooda. Brony polowe, łąkowe, talerzowe. Walce. UGNIATACZE CAMPBELLA.

Powyższe maszyny można w każdej chwili obejrzeć w naszej nowej wielkiej hali (Miodowa 4 w Warszawie), gdzie posiadamy stałą

WYSTAWĘ MASZYN ROLNICZYCH ORAZ w Składzie Wileńskiego Oddziału.

Cenniki i opisy bezpłatnie.

TOWARZYSTWO AKOYJNE

TADEUSZ KOWALSKI i A. TRYLSKI

WILNO, 5-to Jerska 32. WARSZAWA, Miodowa 4.

T-wo Br. BROMLEJ.

Zakłady: Moskwa, Katużska. Magazyny: Miasnicki zauł. 5.

Motory poziome i pionowe DIZEL. Gazogeneratory dla użytku rolników.

Warsztaty szybko pracujące do obrabiania metali. Ramy tartakowe. Wodociągi miejskie i kolejowe. Odlewy surowcowe sztuka do 1500 pudów.

ZEGARY ELEKTRYCZNE

dla prądów silnych i słabych w rozmaitych odmianach urządzenia

Biuro „KONSTRUKTOR”

Wilno, 5-to Jerska I. 16783

Zegary stosują się wszędzie w mieście i na wsi — cena od Rs. 36.

KOMITET NADZORCZY

Wileńskiego Miejskiego Towarzystwa Kredytowego

Prosi P.p. pełnomocników T-wa o przybycie we środę 24 kwietnia roku bieżącego o godz. 8 wiecz. do lokalu Zarządu (prosp. 5-to Jerski 5.) dla wzięcia udziału w ogólnym zgromadzeniu rocznym pp. Pełnomocników. Przytem uprasza się pp. Pełnomocników 12, zgodnie z uwagą § 74 Ustawy Towarzystwa, zgromadzenie uważa się za ważne niezależnie od ilości przybyłych na nie pp. Pełnomocników. 17597

DOM HANDLOWY P. Kalita, L. Zabłocki i S-ka. M. Andrzejkowicz i K. Druet w Wilnie, ulica Wielka 37.

Urządza pierwszą WYPRZEDAŻ przedsięwziętą wysortowanych serwisów stołowych i herbatnic, oraz lamp, kandelabrow, garniturów umywalnianych, wyrobów platerowanych, niklowanych i innych towarów po cenach fabrycznych i niżej. 15146

Myjcie się mydłem „UPPER-TEN”. Jest to jedyne mydło na białką roślinną. Odolikatnia skórę, usuwa liszaki, krosty oraz połysk twarzy. Nadaje twarzy piękność i mrok młodości. Cena 50 kop. Prawdziwe tylko w nielubimym opakowaniu. Dostac można w składach aptecznych i perfumeryjnych. 5840

NAJWIĘKSZA W KRAJU SZKOŁA KROJU I SZYCIA. K. LEWAŃSKIEGO, WILNO—Wielka 27. (oddziały w różnych miastach Rosji). Przyjmuje zapisy uczennic codziennie. Po skończeniu nauki uczennice otrzymują świadectwa cechów Warszawskiego lub Moskiewskiego, z prawami. Szczegółowy program i adresy oddziałów na żądanie wysyła się bezpłatnie. 18256. Formy bihułkowe, żurnale i manekiny.

Każdy może nabyć działki ZIEMI w najlepszej miejscowości m. Wilna „Zwierzyńiec”. Miejscowość ładna i zdrowa, las sosnowy, Wilja. Ceny nizkie. Warunki dogodne. Prolongata wypłaty. Wyjątkowo wygodnie i tanio działki nad rzeką. Rozmierzaj działki według życzenia sabywów. Zwracać się do Biura pośrednio, w sprzedaży działek: — Wilno, Zwierzyńiec, ul. Giedyminińska 32 (róg Sosnowej) telefon M 46 60988

SHYBKE WZMOCNIENIE CIAŁA I DUCHA. USPOKOJENIE NERWÓW. WZBUDZENIE APETYTU; POLEPSZENIE TRAWIENIA. HEMATOGENU D-RO HORMMELA. Dostac można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Literaturo i broszury za żądaniem wysyłamy bezpłatnie.

OD ZARZĄDU MIEJSKIEGO M. WILNA.

W r. 1913 na ulicach m. Wilna będą układane rury wodociągowe o średnicy 4, 6, 8, 12 i 20 cali o łącznej długości w przybliżeniu 16650 metr. bież. (7800 sążni) przy czym wykonanie wszystkich robót, polegających z układem rur (z wyjątkiem zalewania ołowiem i sztanowania), projektuje się oddać przedsiębiorcom. Warunki wykonania robót są do przejrzania w Wydziale budowy kanalizacji i wodociągów, ul. Trocka № 13, w godzinach biurowych. Osoby życzące sobie podjąć się wykonania wyżej wymienionych robót w całości lub częściowo i stanąć do konkursu, mającej się odbyć w d. 8 kwietnia r. b. o godz. 1 po poł. w sali posiedzeń Rady miejskiej, zechcą zawczasu przejrzeć warunki wykonania robót i w oznaczonym terminie złożą w zapieczętowanym kopertach deklaracje według ustalonego wzoru wraz z kwitami Kasy Miejskiej na złożoną kaucję w wysokości 5%, całkowitej wartości przyjętego zobowiązania 17721.

Naśladownictwa — wyraźny dowód WARTOŚCI ORYGINALU.

Liczne poważne firmy otwarcie nas naśladowały: przestrzegamy przed tem i zawiadamiamy o naszych specjalnościach: Mydło „Japoński treff”. Pudr „Fuch fabędz”. Perfumery „Królowa-fabędz”. Perfumeria „Ideal marzeń”. Nowy preparat — przyjaciel i lekarz zębów: Elixir „DESNOL”. T-wo Brokar i S-ka. 87768

Dr. B. JOWENSTEINA ROSMOZA NAJLEPSZA MACZKA ODZYWCZA. Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. Formuła zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i reżimacji. Liczne opinie pp. lekarzy i otryzatorów szpitali dotychczas się do każdego pudełka. Dostac można w aptekach i składach aptecznych. Cena pudełka rb. 1 Skład główny T-wo I. B. Segal w Wilnie. 12385

KOLA-DULTZ, najlepsza naturalna pożywka dla mózgu i systemu nerwowego. Uspokojenie, działalność umysłowa, jak i wogóle każda inna, oraz każde poruszenie ciała, zależne są od mózgu. Osłabienie, apatia, wyczerpanie, osłabienie nerwów oraz ogólna bezsilność są oznakami braku energii żywej. Ktokolwiek chce mieć się zdrowym, rześkim oraz cieszyć się pełnią władz umysłowych i fizycznych, jako też dobrą pamięć, a pracę i wszelkie trudy życiowe jako przyjemność odczuwać, ten niechaj zażywa KOLA-DULTZ. Jest to naturalna pożywka dla mózgu i nerwów, odnawiająca i odmładzająca jednocześnie krew i będąca w ten sposób źródłem życia i nowej sily dla wszystkich organów ciała. KOLA-DULTZ przywraca ochęć do życia i pracy, oraz uczucie młodoci wraz z jej zdrowiem i energią, które są rękoma powodzenia i szczęścia. Przy codziennem zazywaniu przez jakiś czas KOLA-DULTZ, nerwy się wzmacniają, wszelkie osłabienie ustępuje, a zdrowie i sily powracają oziwoczenia. KOLA-DULTZ zalecana jest przez powagi lekarskie całego świata i stosowana w szpitalach i sanatoriach dla nerwowych. Proszę żądać KOLA-DULTZ bezpłatnie. Teraz mamy każdąmożność wzmocnienia nerwów, wystarczy napisanie karty pocztowej z podaniem dokładnego adresu, aby otrzymać BEZPŁATNIE i PRANKO kilka KOLA-DULTZ, wystarczających do wypróbowania. Admuni-wającego działania tego środka. Gdy skutek okazał się zadowalającym, natenczas prosimy uprzejmie o listawę zaszczytną nas zamówienie. Prosimy o żądanie próby natchybiast, zanim WPan nie zapomni o swym zamiarze wypróbowania naszego KOLA-DULTZ. 14024. Akc. Tow. „Powszechna Fabryka Przetworów Chemicznych w Budapeszcie”. Oddział na Królestwo i Cesarstwo: Warszawa, Nowy-Swiat № 52, oddział 140.

WYPRZEDAŻ RÓŻNYCH MEBLI WŁASNEGO WYROBU W ZAKŁADZIE STOLARSKIM 17308 S. Matarewicza Wielka Poblanka 3.

MAJĄTEK ziem. sprzedam zaraz, 14 w. od kolei, 500 dzies., w tem: pod 30 budynki i ogrodem 8 dzies., ornej ciężk. 205 dz., łąk 174 dz., lasu 59 dz., stawów 1 dróg 4 dzies.; 12-pół. plodow., zastawy, krów 100, ciel. 12, koni 22 i maszyny inwent. Foca. 7 ak. kol. Borkowicza. Wilek gub. m. Zalesie-Sokoliszcz. 16743

Biuro „DZIAŁACZ” Trocka № 20, proszę uprzejmie przez telefon № 178. Śład wszelkiej służby męskiej i żeńskiej. POLECA inteligentnych pracowników oraz wszelkich specjalistów. — Prosimy o namięci wycięć.

Biuro „PRACA” Świętojanska 23, poleca: nauczycielki, nauczycieli, bony, buchalterów, kasjerów, subdyktów, rządow., ekonomów, gorzelnian, pisarzy, ochmistrzy, aptekow., i wszelką sily szluch., ze sprawdzonymi świadectwami. Zgłaszajcie proszę 3 tygodnie temu PIS z biurow., z obelgami ogonem, rzyję masę, pod sily biay. Wabi się „Mara”. Kto odprowadzi: W. Pohlanka 21 m. 2, otrzymam wynagrodzenie. 17988

Uniwersalny Magazyn L. Zakkinda Wilno, Wielka 73.

OTWORZONO NOWY Specjalny Oddział z obrymnym wyborem Gotowych męskich PALTOTÓW i KOSTJUMÓW od 20 rub. Przyjmują się obstalunki na najmrozniejsze ubrania męskie, z całkowitą gwarancją za prawidłowy i elegancki krój. Najbogatszy wybór materji angielskich. 17077

18310 NOWOOTWORZONY PIERWSZY WILEŃSKI Chrześcijański Magazyn Gotowych ubrań męskich F. Popławskiego i S-ka Wilno, Wielka 27. Telef. 11-70. Oddział dla obstalunków pod kierownictwem kroyczych-specjalistów. Wykończenia solidnie i gwarantowane. NOWOŚCI SEZONOWE NADESZŁY sukna w wielkim wyborze, krajowe i zagraniczne na sezon WIOSNA-LATO. OGŁOSZENIA DROBNE. Kupno i sprzedaż. Do sprzedania parokone, kareta, koczyk i amerykański składowy 4 osobowy, wszystkie w dobrym stanie. Wiadomości: Administracja majątku Szeszołki P. Kodycy, poczta Szyrwinty, telefon. 12-71. 16645

Jęczmienia szeszołkowego 600 pudów do sprzedania. Adres: Oniksy, m. Romualdów. Bartoszyński. 17949

Kartofle „Silezia” wyborowe na nasion, 30 rb. za 100 pud. loco Midsk, Ignacyce, Produkta nasion. 17426

Kupię zaraz parę kooł, pół-skoł-goiących, z gwintami na bina 3/4 wiarok. 5—10 letnie, dobre chody. Oferty: Wilno, Wileńska 33, m. 2. 18228

Sadzonki dębowe są do wolnej hości natchybiast. Poczta Godiewo, Suwalskiej gub. majątek Kalinowo. Br. Chodakowski. 18252

Są do sprzedania dachowa siana 70 kop. funt. Trocka 11, Biuro Pucłato. 17945

Sprzedaje stare pierniki, karmelki i cukierki smietankowe świeże, fabryki z B. Komarow. Szej. Wileńska 31, m. 4. 15068

W majątku Niemenyzynek gminy Łęczyckiej, do sprzedania inwentar. p. Rzecz. 14929

WSZECHŚWIATOWO ZNANY krem KAZIMI METAMORFOZA. Na każdym fakonie winna się znajdować pomba cisna. 15938

Interesa handl. i majątk. Do sprzedania w centrum miasta 2 domy z zabudowaniami — Dowiedzieć się W. Pohlanka 7 m. 6. 16907

Folwark 100 dziesięcin w gub. Wileńskiej do sprzedania. 10 wiorst od Smorog, od stacji kolejowej, (rozległ Ograznik). Lasu około 18 dziesięcin, ziemia dobra, łąki. Wiadomość: Wilno, Wielka Poblanka, Apteka, W Chomiczowski. 14772

Majątek kupię w Wileńsk. lub Grodzieńskiej gub. 300—600 dz. w jednym obszarze z lasami i łąkami. Adres: Wilno, Jarosławska ul. № 15. Witold Naruszewicz, adwok. w k. przys. 18107

Majątek kupię 250—1000 dziesięcin, w dobrej glebie. Oferty szczegółowe z wykazaniem dochodu i ceny natchybiast: Wilno, Żandarmki № 9—8. B. P. 17176

Poszukuje dzierżawy folwarku w gub. Grodzieńskiej, Wileńskiej lub Midskiej, warunek: ładna okolica, dobry dom mieszkalny, woda i blisko kolei żelaznej. Oferty uprzejmie przesyłać: poczta Czaruwicz, Czarnohowskiej gub. maj. Solowjówka. A. Dobrzyński. 17778

Plac 300 s., w lepszej części miasta sprzedam. Moję zamienić na dom z dopłatą. Mogę wydzierżawić. — Mata-Pohlanka 13—5. 17253

Sprzedaję folwark, 6 wiorst, 2 wiorst od stacji, 5—poczta i kuściół. Adres: poczta Traby, majątek Czeszejki. Chodynki. 18278

Posady i prace. a) Poszukiwane: Administracji dóbr poszukuje kawaler, lat 38, kutołik. Blizszych wiadomości udzieli właściciel dóbr Kabaki, J. W. Witold Świętycki, p. Malczak gub. Grodzieńska. 17729

Buchalter: za skromne wynagrodzenie przyjmie rachunki rożnych przedsiębiorstw do domu. Wilno, W. Poblanka 11—39. 17814

Leśnik praktyczny poszukuje posady leśniczego lub objazdowego, znam wyrób materiałów i kulturę leśną, a także remont telefonów; świadectw na zapotrzeb. Wilno ul. Bakanta d. Romera № 6, m. 13. B. Wolcso. 18233

Mająć wolny czas od godziny 5 do 8 po południu, poszukuje zajęcia w zakresie buchalterji lub rachunkowości. Ukonczyłem Szkołę Handlową. Oferty iaskowe pod adresem: Katarzyska 65—18. Tołoczko 17731

Pomocnik buchaltera poszukuje posady w majątku lub fabryce na prowincji, posiada dobre świadectwa i rekomendacje. Oferty szczegółowe do Administracji „Kur. Lit.” dla „Pomoenika”. 18306

Poszukuje posady kasjer-dobrych świadectw, posiada dobre świadectwa i rekomendacje. Oferty szczegółowe do Administracji „Kurjer”. 18306

Stolarz wykwalifikowany, z dobrimi świadectwami, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Oferty „dla Stolarza” u prasza się składac w Administracji „Kurjer”. 18240

Wyjazdowy buchalter biurowy Adam Skłitński, poczta Pruszyca gub. Radomskiej, zestawia bilansy roczne, zaprowadza rachunkowość wszelkich metod w majątkach, fabrykach, tartakach, T-w. Pok-Osca i t. p. Instytucjach. Spisuje i ocenia inwentarze dzierżawne, sprzedawane i l. d.; szacunki leśne. Sporządza plany, projekty i kosztorysy. Wszelkie sprawdzenia, kontrole, rewizje, informacje. Budowa. Dostawy. Pośrednictwo ogólne. Honorarium od umowy. 18240

h) Zaofiarowane: Poszukiwany jest do majątku Litwie radca-ekonom samoniny z praktyką rolniczą oraz odpowiednimi referencjami. Oferty proszę zwracać pod adresem: Wilno, Bank Z-emski M. J. J. 18135

Potrzebny od 8 kwietnia Polak-ksiółki, nieosiany, średniego wieku, znający się na prowadzeniu spraw sądowych u Ziemińskiego i w Zjeździe. Zgłaszać się ul. Wileńska 33, m. 2. 18220

STREZDZ SIĘ PODRABIAN Wymagać podpisu: Na każdym fakonie winna się znajdować pomba cisna. SANTAL MIDY. Będąc najczepniej nieszkodliwym zawiera Santal w stanie czystym. = SZYBKI = i ZUPEŁNE WYLECZENIE. (Bez tubercy — bez wstrzykiwań) świeżych i zastarych rzeączek. SKŁAD: u Głównych Aptek. Krolewstwa Polskiego. 19508

Mieszkania. Letniska w majątku poszukuje kucy, o kilku pokojach z kuchnią i opałom, posiadający fontannę, rzeka i las w bliskości. Opis i ceny — Wielka 23, Wysockiemu, 17955

Letników z całodziennym utrzymaniem w zdrowej — malowniczej miejscowości, las, kociołki, kąpiele, tenis, łódki. Blizsze szczegoly: Lidz, Wileńskiej gub. M. Szukiewicz. 18370

Letniska w majątku Landwarowo, stacja kolejowa Landwarowo, 20 minut koleją od Wilna. Letniska odległe są o pół wiorst od stacji. Przy stacji miasteczko, poczta, kła apteka, wszelkie produkty. Czarowicz, Wille od 15 rb do 500 rb. za cały sezon, wille są całkowicie umeblowane, położone w lesie sosnowym, niedaleko jezioro, miejscowość sucha, górzysta, 9 pociągów dziennie z Wilna i 9 do Wilna. W kasie kolejowej sprzedawane są specjalne bilety sezonowe Wilno — Landwarowo. Ogładam osobno codziennie od 9 ej rano do 7-jej wieczorem. Zgłaszac się do kancelarii Zarządu w majątku Landwarowo. 18845

Mieszkanie na wysokim parterze o 6 pokojach z ogródkiem, elegancie umeblowane, odnajmę z powodu wyjazdu od 1-go kwietnia. Nadbrzeżna № 12-g. 2. 17695

Mieszkanie potrzebne od 23 kwietnia: dwa lub trzy duże pokoje, przedpokój, kuchnia łącznie z wodą i elektrycznością, w okolicach Placu Katedralnego, prospektu 5-to Jerskiego, Nadbrzeżnej, Butanicznej. Oferty skierowywać: biuro Skarżyskiej Tatarka 12. 17343

Mieszkanie do wynajęcia od 23 kwietnia w nowo wybudowanym domu 7, 6, 4 i 3 pokoje z wygodami. Róg Kazanjskiej i Portowej 1—23.

Pokoje umeblowane p. Hoppan. 5-to Jerski prospekt i; mieszkanie i na d-ty. Elektryczność; usługa pewna; cenę umiarkowane. 18345

Pokój do wynajęcia, duży, jasny; elektryczność; wszelkie wygody; można z meblami. Kazanjska ul. 11—2. 18230

23 kwietnia bardzo tanio pokoje z przedpokojem w ładnym osiedle, mogą z meblami. Mała-Poblanka 15—5. 17250

Biuro Leśne leśnika Pulawia-wo ma szeszołkowy pod do wiadomości Wileńskich klientów, że przyjmują obstalunki na wykonanie robót gospodarskich i włościanich, takacina, urządzenia gospodarstw leśnych, niwelacja, poszukiwania i analizy — Układanie i wykonanie projektów likwidacji majątków ziemskich, serwitutów, szlach-wieł. — Ekspertyzy mierzo-świadowe. — Układanie, dołączanie powiękzanie, amniejszanie, kopowanie planów, map, rysunków i t. p. Kupno i sprzedaż majątków ziemskich. 18266

Dentysta Nowiński. Sztuczna zęby bez podniebienia. Wyjęcie bez bólu. Wilno, — Prospekt 46. 5579

Grodzieńskie poleżono-techniczne Biuro. Telef. N 166. Grodno, telegrafu 8. I. D. Depas Ziemiectwa. Pomiar wszelkiego rodzaju, kolonizacji i komasacja gruntów miejskich i włościanich, takacina, urządzenia gospodarstw leśnych, niwelacja, poszukiwania i analizy — Układanie i wykonanie projektów likwidacji majątków ziemskich, serwitutów, szlach-wieł. — Ekspertyzy mierzo-świadowe. — Układanie, dołączanie powiękzanie, amniejszanie, kopowanie planów, map, rysunków i t. p. Kupno i sprzedaż majątków ziemskich. 18266

Lekarz dokłąpi kolejacze w jednym z większych miasteczek w Wileńskiej gub. Sam praktykował 10 lat. Niebędąc: znajomości akuszerji i malej chirurgji. Oferty natchybiast: Wilno, 5-to Jerski prospekt, apteka Augustowska-ga, „dla Lekarzy”. 16946